

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії  
Навчальний рік 2022-2023

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ**  
**«ЛОГІКА, ФОРМАЛЬНА ЛОГІКА»**  
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент: вибірковий

Форма здобуття освіти: \_\_\_\_\_ очна \_\_\_\_\_  
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань \_\_\_\_\_ 22 «Охорона здоров'я» \_\_\_\_\_  
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність \_\_\_\_\_ 221 «Стоматологія» \_\_\_\_\_  
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) \_\_\_\_\_

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) «Стоматологія»

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни  
розглянуто на засіданні кафедри  
філософії

Протокол від  
“30” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри  
 К.І. Карпенко  
(підпис) (прізвище та ініціали)

“30” серпня 2021 року

Схвалено методичною комісією  
ХНМУ з проблем загальної та  
передфахової підготовки  
(назва)

Протокол від  
“31” серпня 2021 року № 1

Голова  
 О.Ю. Вовк  
(підпис) (прізвище та ініціали)

“31” серпня 2021 року

## **РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:**

Дейнека Володимир Васильович, ст. викладач каф. філософії

## ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь:  
Дейнека Володимир Васильович, старший викладач кафедри філософії.

Професійні інтереси: філософія, історія філософії, етика, логіка, релігієзнавство.

Посилання на профайл викладача:

<http://distance.knmu.edu.ua/mod/page/view.php?id=60732>

<https://publons.com/researcher/3947072/volodymyr-deineka/>

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Bmd0nGkAAAAJ>

<https://orcid.org/0000-0001-7228-897X>

Контактний телефон: +380967725740

Корпоративна пошта викладача: [vv.deineka@knmu.edu.ua](mailto:vv.deineka@knmu.edu.ua)

Консультації очні:

відповідно до графіку відпрацювань на кафедрі (за попередньою домовленістю);

Консультації онлайн:

на одній з платформ: Moodle, ZOOM, Google Meet, згідно з графіком.

Локація кафедри: м. Харків, пр. Науки, 4, 3 поверх, к. 116

роб. тел. (057) 707-73-38, електронна пошта: [kaf.5med.filosofii@knmu.edu.ua](mailto:kaf.5med.filosofii@knmu.edu.ua)

## ВСТУП

**Силабус навчальної дисципліни «Логіка, формальна логіка»** складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Медицина» та проєкту Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

### **Опис навчальної дисципліни (анотація)**

Вивчення дисципліни «Логіка, формальна логіка» спрямоване на ознайомлення студентства із законами класичної логіки, вироблення навичок їх застосування у науковій та практичній професійній діяльності майбутніх лікарів. Складно уявити сучасного спеціаліста у будь-якій царині, який би не мав розвиненою культури логічного мислення та не вмів би висловити власні ідеї у логічно непротивічному вигляді. В медичній сфері ораторське мистецтво і володіння прийомами аргументації часто є не менш важливими за професійні знання чи володіння комп'ютером.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є опис структурних форм мислення та методів узгодження мислення з реальністю і форм їхнього співвідношення.

**Міждисциплінарні зв'язки:** Навчальна дисципліна «Логіка, формальна логіка» має, передусім, зв'язки з такими дисциплінами, як «Філософія», «Етика», «Емоційний інтелект».

**Пререквізити:** Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів суспільно-гуманітарного напрямку, в першу чергу «Філософії».

**Постреквізити:** у гуманітарному циклі дисциплін – «Етика», а також інші теоретичні та практичні форми навчання, що потребують виявлення причинно-наслідкових зв'язків.

**Покликання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE:**

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2956>

## **1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни** є ознайомлення студентства з законами класичної логіки, вироблення навичок їх застосування у науковій та практичній професійній діяльності майбутніх лікарів; засвоєння студентами різновидів форм думки і законів правильного мислення.

**1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни** є розкрити та з'ясувати предмет логіки, актуальність та її основні проблеми; проаналізувати основні етапи виникнення та розвитку логіки як науки; розглянути форми і сфери застосування логіки; оволодіти формами і прийомами аргументації; ознайомити студентів з основами риторики.

**1.3. Компетентності та результати навчання,** формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

Студент повинен: а) знати: основні етапи виникнення та розвитку логіки як науки; основні закони і правила формальної логіки; особливості абстрактного мислення та його основні закони; специфіку вираження змісту мислення в мові;

б) вміти: пояснювати зміст основних понять категоріального апарату логіки; вміти застосовувати закони і правила логіки у науковій та практичній професійній діяльності; володіти прийомами аргументації; володіти основними формами і прийомами суперечки.

**1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:**

**інтегральні:**

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

**загальні:**

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим;

Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії;

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою;

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

**1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:**

здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді;

здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій;

**1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):**

Високий рівень ораторського мистецтва;

Покращення комунікативних здібностей;

Здатність критично мислити;

Вміння розрізняти головні і другорядні пункти у тексті та під час спілкування.

## 2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин: 90	Спеціальність: 221 «Стоматологія» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		2-й	
		<b>Семестр</b>	
		3-й або 4-й	
		<b>Лекції</b>	
Годин навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи студента – 56	Освітній ступінь: магістр  ОПП «Стоматологія»	10 год.	–
		<b>Практичні</b>	
		34 год.	–
		<b>Лабораторні</b>	
		–	–
		<b>Самостійна робота</b>	
		76 год.	–
		<b>Індивідуальні завдання:</b>	
		–	
		Вид контролю: залік	

### 2.1 Опис дисципліни

#### 2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Тема 1. Логіка як наука. Історія формування	2	вступна
2	Тема 2. Формальна логіка Аристотеля	2	тематична
3	Тема 3. Логіка як наука про форми мислення	2	тематична
4	Тема 4. Еристика – мистецтво	2	тематична

	суперечки		
5	Тема 5. Основи риторики	2	тематична
	Всього годин	10	

### 2.2.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Логіка як наука. Історія формування	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
2	Логіка до Аристотеля. Софістика	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
3	Формальна логіка Аристотеля	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
4	Класичні фігури силогізмів	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
5	Логіка як методологія науки у Середньовіччі	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
6	Формування сучасної логіки	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
7	Логіка як наука про форми мислення	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
8	Поняття	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
9	Судження	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
10	Умовивід	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
11	Доведення	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
12	Еристика –	2	розповідь,	Усне опитування

	мистецтво суперечки		пояснення, презентація	(індивідуальне і фронтальне). Доповідь
13	Аргументація. Форми і структура	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
14	Правила і помилки у суперечці	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
15	Прийоми впливу в суперечках	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
16	Основи риторики	2	розповідь, пояснення, презентація	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне). Доповідь
17	Підсумкове заняття	2	розповідь, пояснення, презентація	Підсумковий конторко, залік
	Всього годин	<b>44</b>		

### 2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Логіка як наука. Історія формування	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
2	Логіка до Аристотеля. Софістика	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Доповідь, творчі завдання
3	Формальна логіка Аристотеля	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
4	Класичні фігури силогізмів	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Доповідь, творчі завдання
5	Логіка як методологія науки у Середньовіччі	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
6	Формування сучасної логіки	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Доповідь, творчі завдання
7	Логіка як наука про форми мислення	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь



8	Поняття	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Доповідь, творчі завдання
9	Судження	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
10	Умовивід	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
11	Доведення	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
12	Еристика – мистецтво суперечки	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
13	Аргументація. Форми і структура	3	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
14	Правила і помилки у суперечці	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
15	Прийоми впливу в суперечках	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
16	Основи риторики	4	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Творчі завдання, доповідь
	Всього годин	<b>56</b>		

### 3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**3.1.** Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти проводиться відповідно до чинної Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 № 181.

Контроль поточної навчальної діяльності здійснюється викладачем академічної групи на кожному практичному занятті відповідно до нижчезазначених видів діяльності з використанням певних критеріїв оцінювання:

#### 1. УСНА ВІДПОВІДЬ:

**“відмінно”** ставиться за повну, вичерпну відповідь на основні питання, а також на додаткові питання викладача. При цьому студент повинен

продемонструвати глибоке знання основного теоретичного матеріалу з дисципліни, вміння логічно і творчо мислити, аргументувати основні положення, вдало ілюструвати їх прикладами із життя або художньої літератури, продемонструвати вміння відстоювати власну точку зору при розв'язанні задач, проблемних ситуацій, спираючись при цьому на добре володіння основною термінологією дисципліни.

**“добре”** загалом залишаються ті ж вимоги, що й для оцінки **“відмінно”**, при недостатньо повній відповіді на деякі питання.

**“задовільно”** виставляється, якщо студент засвоїв основні положення курсу, володіє необхідним мінімумом понять, може використати їх при розв'язанні задач. При цьому можливі нечіткі відповіді на деякі основні і додаткові питання, а також репродуктивність мислення.

**“незадовільно”** ставиться тоді, коли не виконуються названі вище вимоги.

## 2. ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОПОВІДІ (РЕФЕРАТУ) В АУДИТОРІЇ:

**“відмінно”** ставиться за вміння чітко, зрозуміло донести основні положення проблеми в межах наданого для цього часу (7-10 хвилин), за відповіді на запитання аудиторії, за вміння володіти її увагою, а також за емоційно нагнаний контекст доповіді і належне технічне оформлення реферату відповідно до вимог наукових праць.

**“добре”** ставиться при виконанні вище визначених умов, але при недостатньо повному виконанні їх обсягів.

**“задовільно”** ставиться, якщо студент демонструє виключно репродуктивний підхід до викладання проблеми без елементів творчості, без належного оформлення тексту реферату.

**“незадовільно”** ставиться у тому випадку, коли студент не в змозі презентувати реферат, не володіє матеріалом, який у ньому викладений, а також у тому випадку, якщо реферат взагалі не підготовлений.

## 3. СТЕНДОВА ВІДПОВІДЬ:

**“відмінно”** ставиться за повну, вичерпну відповідь на поставлене питання, коли студент має продемонструвати не тільки глибоке знання основного теоретичного матеріалу з дисципліни, а і вміння логічно і творчо мислити, аргументувати основні положення, спираючись при цьому на добре володіння основною термінологією дисципліни.

**“добре”** - загалом залишаються ті ж вимоги, що й для оцінки **“відмінно”** при недостатньо повній або вірній відповіді на питання.

**“задовільно”** виставляється, якщо відповідь є нечіткою, недостатньо аргументованою, неповною або у більшій мірі невірною.

**“незадовільно”** ставиться тоді, коли відповідь відсутня або є невірною.

#### 4. АКТИВНІСТЬ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ:

Оцінюється заохочувальними балами відповідно до участі у обговоренні питань, а також з урахуванням якості наданих відповідей.

5. *САМОСТІЙНА ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА* оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті з урахуванням виконання наступних вимог:

- додатково підготовлена інформація з теми заняття вдома;
- здійснено знайомство з першоджерелами;
- здійснено рецензування джерел (анотації);
- підготовка презентаційних матеріалів;
- робота з нормативними джерелами;
- портфоліо;
- підготовка есе;
- виконання творчих завдань.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни та підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за національною 4-бальною шкалою. Підсумковий бал з ПНД визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1.

**Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу:**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	<b>Менше 3</b>	<b>Недостатньо</b>
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		

4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

### 3.2. Питання до заліку:

1. Загальна характеристика логіки як науки.
2. Співвідношення реальності, мислення і логіки.
3. Форми абстрактного мислення: поняття, судження, умовивід.
4. Поняття про логічну форму.
5. Історія античної грецької логіки до Аристотеля.
6. Загальна характеристика формальної логіки Аристотеля
7. Місце логіки у середньовічній схоластиці.
8. Основні етапи розвитку сучасної логіки.
9. Істинність думки.
- 10.Формальна правильність міркувань.
- 11.Співвідношення мислення і мови.
- 12.Формалізація як основний метод логіки.
- 13.Характеристика поняття як форми мислення.
- 14.Види понять.
- 15.Загальна характеристика відношень між поняттями.
- 16.Логічні операції: узагальнення й обмеження понять.
- 17.Операція визначення понять.
- 18.Операція поділу понять.
- 19.Правила поділу понять.
- 20.Класифікація та її види.
- 21.Загальна характеристика судження як форми мислення.
- 22.Види простих суджень.
- 23.Структура простих суджень.
- 24.Категоричні судження та їх види.
- 25.Характеристика умовних суджень.
- 26.Форми модальних суджень.
- 27.Логічні операції над простими атрибутивними судженнями.
- 28.Логічні операції над простими релятивними судженнями.
- 29.Логічні операції над складними судженнями.
- 30.Види складних суджень.
- 31.Кон'юнкція.
- 32.Проста і строга диз'юнкція.
- 33.Імплікація.
- 34.Еквіваленція.
- 35.Заперечення.
- 36.Загальна характеристика законів логіки.
- 37.Закон тотожності.
- 38.Закон заборони суперечності.

39. Закон виключеного третього.
40. Закон достатньої підстави.
41. Логічна характеристика основних видів умовиводів.
42. Основні види умовиводів.
43. Простий категоричний силогізм.
44. Структура силогізмів.
45. Загальна характеристика основних фігур силогізмів.
46. Розділово-категоричні умовиводи.
47. Розділово-умовні умовиводи.
48. Умовно-категоричні умовиводи.
49. Характеристика індуктивних умовиводів.
50. Достовірне й імовірнісне знання.
51. Види гіпотез.
52. Умовивід на основі аналогії.
53. Основні види аналогії.
54. Поняття про доведення.
55. Правила доведення і спростування.
56. Помилки доведення і спростування.
57. Загальна характеристика софізмів
58. Загальна характеристика логічних парадоксів і паралогізмів.
59. Загальна характеристика кванторів.
60. Загальна характеристика форм аргументації
61. Учасники і форми суперечок.
62. Поширені форми впливу у суперечках.
63. Роль критики в риторичній практиці й науці.

**3.3. Правила оскарження оцінки:** кожний студент має право на оскарження отриманої оцінки, для чого передусім, має звернутися до свого викладача, а за необхідності – до завідувачки кафедри, професорки Карпенко К.І. (головний корпус, 3-ій поверх, к. 117; на електронну пошту [ki.karpenko@kntmu.edu.ua](mailto:ki.karpenko@kntmu.edu.ua)).

## **4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ**

Силабус та сам процес викладання дисципліни враховує можливість повноцінного залучення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Кафедра філософії – це простір, вільний від будь-якої дискримінації, дружній до осіб з особливими освітніми потребами.

### **Академічні очікування від студентів/-ок. Вимоги до курсу**

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його. Відпрацювання відбувається онлайн та/або оффлайн згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського

національного медичного університету навчальних занять» та відповідно до графіку прийому відпрацювань, розміщеному на інформаційному стенді кафедри / на сторінці кафедри на платформі Moodle.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **лекційного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

### **Практичні заняття**

Активна участь під час обговорення, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

### **Охорона праці**

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

### **Поведінка в аудиторії. Основні «так» і «ні»**

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача (так само в онлайн);
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

**заборонено:**

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику під час занять.

**Порядок інформування про зміни у силабусі.** Викладач зобов'язаний проінформувати студентство про зміни, внесені до силабусу. Оновлений силабус розміщується на офіційному сайті університету відповідно до встановленого порядку.

## **5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

Навчання в рамках дисципліни відбувається згідно Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (див. [http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/polog\\_ad\\_etyka\\_text.pdf](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf)). Усі факти порушення академічної доброчесності як з боку студента, так і з боку викладача можуть бути винесені на розгляд Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами (див. [http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/polog\\_komis\\_ad\\_text.pdf](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf)).

**Кафедра філософії підтримує нульову толерантність до плагіату.**

Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Використання електронних гаджетів допускається виключно в навчальних цілях і з дозволу викладача.

## **6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

**Базова:**

1. Бондар Т.І. Логіка: навчальний посібник для вищ. школи /Т.І. Бондар/. – К.: Слово, 2011. – 272 с.
2. Лебедєв В. О. Логіка: Конспект лекцій. – Харків: УкрДАЗТ, 2013. – 84 с.

3. Логіка: Хрестоматія /авт.-упор. С.Д. Цалін. – 3-те вид., переробл. і доповн/. – Х.: Факт, 2010. – 864 с.
4. Риторика : підручник / З. Й. Куньч, Г. П. Городиловська, І. Д. Шмілик; Нац. ун-т "Львів. політехніка"/. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. – 494 с.
5. Синиця А. С. Логіка : навч. посіб. / А. С. Синиця. – Львів : ЛДУФК, 2012. – 234 с.

#### **Допоміжна:**

1. Жеребкін В.Є. Логіка: Підруч. для юрид. вузів і фак. – Харків, 1995
2. Марценюк С.П. Короткий нарис з історії логіки: Навч. посіб. для студ. вузів. – К., 1995
3. Мозгова Н.Г. Логіка: Навч. посібник. – К., 2006
4. Тофтул М.Г. Логіка: Підручник. – 2-е вид., перероб. і доп.- К., 2006
5. Хоменко І.В. Логіка [Текст]: підручник для вищих навчальних закладів /І.В. Хоменко/. – К.: Абрис, 2004. – 256 с.
6. Хоменко І.В. Логіка: теорія та практика : підручник /І.В. Хоменко/. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 400 с.
7. Яценко С. Софістика. /С. Яценко/. – К.: ТОВ “Сік Груп Україна”, 2016. – 208 с.
8. Augusto Luis M. Formal logic: Classical problems and proofs. /L.M. Augusto/. – London: College Publications, 2019.
9. Martin B. The Controversy Manual. /Martin B./. – Sweden: Irene Publishing, 2014.

## **7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ**

**Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE -**

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2956>

## **8. ІНШЕ**

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

[http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/polog-sex.doc](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc)

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

[http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/polog\\_ad\\_etyka\\_text.pdf](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами

Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

[http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx)

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ



[http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/polog\\_komis\\_ad\\_text.pdf](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

[http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/polog\\_neform\\_osv.pdf](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf)

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

[http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com\\_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

[http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com\\_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk)

[http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc\\_uchproc/kodex\\_AD.docx](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx)